Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024, actualisering 2021

Samenvatting

Op 24 april 2020 werd het nieuwe doelstellingenkader voor het horizontale Integratie- en Gelijkekansenbeleid meegedeeld aan de Vlaamse Regering. Binnen dit doelstellingenkader werd een actieplan uitgewerkt en goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 oktober 2020. De klemtoon van dit beleidsplan ligt op de gerichte samenwerking tussen het beleidsveld Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering en de andere Vlaamse beleidsdomeinen.

Voorliggende mededeling betreft de actualisatie van het actieplan betreffende het horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan voor 2022. Hierbij is er geopteerd om de lokale besturen een centralere rol te laten spelen bij de uitvoering ervan en een aantal nieuwe acties te formuleren. Binnen de doelstellingen van het Vlaamse horizontale gelijkekansen- en integratiebeleid zullen er acties door en samen met de lokale besturen opgezet worden. De verdere uitrol van de acties en samenwerking met de lokale besturen zal gebeuren via de administratief-technische geldende procedures.

Bijlagen:

- Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024, actualisatie 2021

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld:

Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering

Beleidsdoelstellingen:

Het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024 geeft uitvoering aan het Integratie- en Inburgeringsdecreet en aan het Gelijke Kansen- en Behandelingsdecreet. Deze decreten bepalen dat de Vlaamse Regering binnen twaalf respectievelijk negen maanden na haar aantreden een doelstellingenkader moet vastleggen voor het horizontale beleid, waarna een geïntegreerd actieplan wordt opgesteld[1]. Het Integratiebeleid en het Gelijke Kansenbeleid zijn een geïntegreerd en een inclusief beleid: het beleid wordt gerealiseerd binnen de relevante Vlaamse beleidsdomeinen en desgevallend in hun onderlinge samenwerking; het horizontale beleid is gericht op de inclusie en participatie van alle burgers, ongeacht hun achtergrond, en op het bevorderen van het harmonieus samenleven.

Het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan concretiseert volgende passage uit het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024:

"De Vlaamse Regering wil een robuust beleid ontwikkelen dat streeft naar een harmonieuze samenleving waarin kansen centraal staan, waarbij iedereen bijdraagt aan onze samenleving en bouwt en vormgeeft aan het Vlaams burgerschap. Dat veronderstelt acties op verschillende beleidsdomeinen. Op die manier creëren we een Vlaamse gemeenschap waarvan iedereen een volwaardig burger kan zijn en die stoelt op een gedeelde sokkel van verlichte normen en waarden. De overheid kan dit echter niet alleen. Alle krachten in de samenleving moeten worden geactiveerd en aangesproken, ook die van individuele burgers, bedrijven, verenigingen en kennisinstellingen."

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 24 april 2020 werd het doelstellingenkader m.b.t. het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan meegedeeld aan de Vlaamse Regering[2].

Binnen dit kader werd het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024 uitgewerkt en goedgekeurd op 23 oktober 2020[3].

[1] Art. 5, Decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid; en art 8, 9 en 10 Decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid.
[2] VR 2020 2404 MED.0139
[3] VR 2020 1023 DOC.1139

2. ACTUALISATIE 2021

A. SITUERING HORIZONTAAL INTEGRATIE- EN GELIJKEKANSENBELEIDSPLAN

Het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024 zoals goedgekeurd in oktober 2020 is opgebouwd aan de hand van de tien strategische en geïntegreerde doelstellingen voor het horizontale integratie- en gelijke kansenbeleid. Deze werden reeds vastgelegd door de Vlaamse Regering in 2020, cf. supra.

Dit plan vertrekt vanuit volgende principes:

- Geen afzonderlijk plan meer voor enerzijds het gelijkekansenbeleid en anderzijds het integratiebeleid. Dit volgt uit de samenvoeging van de beleidsvelden en vermindert de planlast. Tevens stapte de Vlaamse Regering op deze manier, conform de principes opgenomen in het Regeerakkoord, grotendeels af van een expliciete doelgroepenbenadering ten voordele van een inclusieve en geïntegreerde benadering.
- Acties zijn niet éénmalig, maar worden een legislatuur lang uitgevoerd en gefinancierd. Op die manier willen we de impact maximaliseren.
- Het betreffen acties waar de minister bevoegd voor Gelijke kansen, Integratie en Inburgering op inzet samen met zijn collega-ministers en waar extra investeringen aan verbonden zijn. Dit neemt niet weg dat ieder domein structureel en binnen het reguliere beleid aan integratie en gelijke kansen moet werken cf. de afgesproken doelstellingen. Maar deze acties maken geen voorwerp uit van het horizontale actieplan, wel van het reguliere beleid waarover in de Beleids- en Begrotingstoelichting wordt gerapporteerd. De nieuwe focus sluit aan bij de afgesproken aanpak voor horizontale beleidsplannen, zoals omschreven in de Mededeling aan de Vlaamse Regering van 7 februari 2020[4].
- Het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan is een dynamisch plan: elk jaar zullen er acties en middelen bijkomen naargelang de noden en opportuniteiten.
- Het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan vertrekt van drie leidende principes: participatie en empowerment, de regierol van de lokale besturen en wetenschappelijk onderbouwd beleid, datamanagement en -monitoring.
- We stappen af van verschillende subsidies en projecten los van elkaar. We bundelen de financiële middelen die voorzien zijn onder de noemer 'Samenleven' voor gelijke kansen en integratie en zetten deze hoofdzakelijk in op acties die opgenomen zijn in het horizontaal plan.

Binnen deze principes werd het plan geactualiseerd.

[4] VR 2020 0702 MED.0050/1

B. ACTUALISERING

Met voorliggende mededeling worden een aantal acties toegevoegd en wordt de regierol van de lokale besturen aangescherpt.

Regierol lokale besturen

Lokale besturen voeren de regie van het integratie- en gelijke kansenbeleid. Op vlak van integratie is dat ook decretaal ingeschreven. Dat is ook de juiste keuze. Lokale besturen staan het dichtst bij de burger en hebben het beste zicht op de uitdagingen die zich lokaal stellen op het gebied van samenleven.

We willen de lokale besturen dan ook een grotere rol toekennen in de uitrol van het horizontale gelijkekansen – en integratiebeleid. Concreet willen we de lokale besturen oproepen om hun schouders mee onder de acties in het plan te zetten. Zij zullen daarbij kunnen aangeven aan welke acties ze willen meewerken en welke financiële en inhoudelijke ondersteuning zij nodig hebben.
Wat de financiële ondersteuning betreft, daarvoor zullen vanaf 2022 t.e.m. 2024 middelen die voorzien zijn in de provisie Samenleven ingezet worden. Er zal een brede oproep gelanceerd worden. Lokale besturen kunnen deze middelen aanwenden om zelf onderstaande acties vorm te geven of om bovenstaande (of andere) partners in te kopen. Sowieso zal een cofinanciering van 50% verwacht worden en zullen de te behalen doelstellingen (in duidelijke en meetbare KPI's) worden vastgelegd.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur staat in voor de coördinatie en opvolging van de financiering en te behalen resultaten.

Wat de inhoudelijke ondersteuning betreft, in 2021 worden partnerschappen opgezet met ondersteunende actoren om een basiswerking uit te bouwen om voorliggend plan vorm te kunnen geven en lokale besturen te ondersteunen. Bijkomend zal de ondersteuning vanuit de Agentschappen Integratie en Inburgering en Inter aan de lokale besturen binnen hun decretale opdracht gefocust en waar nodig geheroriënteerd worden naar de acties in voorliggend plan. Daartoe worden samenwerkingsovereenkomsten afgesloten tussen de lokale besturen en de agentschappen en Inter. Ook het door de Vlaamse overheid gesubsidieerde middenveld zal lokale besturen daarbij ondersteunen. In de overeenkomsten met de participatie-organisatie binnen Integratie en Inburgering en het GK-middenveld zal vanaf 2022 bekeken worden welke engagementen zij daartoe kunnen nemen.

Om de middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten, focussen we op samenwerking met de grootsteden Antwerpen en Gent en de afzonderlijke gemeenten die meer dan 7.500 inwoners van niet EU15-herkomst tellen. Alle andere gemeenten kunnen via intergemeentelijke samenwerkingen binnen de referentieregio's (zoals vastgelegd door de VR op 12 maart 2021) dossiers indienen, op voorwaarde dat het gezamenlijke inwonersaantal van niet EU15-herkomst minimum 7.500 bedraagt.
Om die gemeenten met meer dan 7.500 inwoners van niet EU15-herkomst ook aan te zetten tot samenwerking met andere relevante gemeenten binnen hun regio, geven we een incentive voor die samenwerkingsverbanden, op voorwaarde dat alle gemeenten van het samenwerkingsverband minstens 15% inwoners tellen van niet EU15 herkomst.

Met de VGC, dat optreedt als plaatsvervangend Vlaams bestuur in Brussel, en vzw De Rand worden aparte overeenkomsten gesloten. Op deze wijze beogen we minimum 2/3de van de integratiedoelgroep te bereiken.

Daarnaast blijven in het horizontaal plan nog acties opgenomen op Vlaams niveau die opgezet worden in cofinanciering met andere Vlaamse ministers.

Nieuwe acties

Aan de strategische doelstellingen van het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024 worden een aantal acties toegevoegd. Deze acties werden vastgelegd na gesprekken met de 13 centrumsteden en de VVSG. Het betreffen acties waar één of meerdere lokale besturen al mee aan de slag zijn en die we vanuit Vlaanderen en het horizontaal beleid verder willen opschalen.

Bedoeling is immers om het horizontaal gelijke kansen- en integratiebeleid meer focus te geven. Dat doen we door bestaande werkingen die resultaten opleveren breder uit te rollen over Vlaanderen en door de Vlaamse middelen voor gelijke kansen en integratie (provisie Samenleven) hoofdzakelijk te voorzien voor deze acties opgenomen in het Horizontaal plan.

De acties die in 2021 worden toegevoegd zijn:

Onder SD 1: De Nederlandse taal is de verbindende factor in onze samenleving. We zetten maximaal in op het verwerven van het Nederlands

- Actie 1.4: Nederlands van volwassenen versterken

Onder SD 2: Samenleven begint bij het leren kennen van elkaar. We zorgen er voor dat iedereen de mogelijkheden heeft om een sterk netwerk uit te bouwen

- Actie 2.4: Buddy's voor nieuwkomers
- Actie 2.5: Sport als hefboom voor een sterk sociaal netwerk
- Actie 2.6 Deelname versterken van personen met een handicap en personen van buitenlandse herkomst aan cultuur
- Actie 2.7: Wijkverbeteringscontracten leiden tot sterke netwerken
- Actie 2.8: Pleinmakers
- Actie 2.9: Toekomstnetwerk

Onder SD 3: Opleiding en Werk zijn de belangrijkste hefbomen tot participatie aan de samenleving. We zorgen voor een maximale deelname van iedereen aan onderwijs, de opleidings- en arbeidsmarkt

- Actie 3.2: Kansengroepen toeleiden naar de arbeidsmarkt
- Actie 3.3: Buddy's voor werk
- Actie 3.4: Iedereen aan het ondernemen
- Actie 3.5: Tweede kans
- Actie 3.6: Baanbrekers
- Actie 3.7: Brugfiguren
- Actie 3.8: Verkorte opleidingstrajecten

Onder SD 4: De Verlichtingswaarden vormen de grondslag van ons samenlevingsmodel. We zetten alle Vlamingen aan om deze Verlichtingswaarden mee vorm te geven en mee uit te dragen

- Actie 4.2: Ondersteunen van gemeenten bij de preventie van radicalisering en de versterking van de werking van Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
- Actie 4.3: Inzetten op lokale uitdagingen inzake polarisatie

Onder SD 5: In Vlaanderen is er geen plaats voor discriminatie, racisme en seksisme. We maken van Vlaanderen het voorbeeld in deze strijd

- Actie 5.3: Straatintimidatie aanpakken
- Actie 5.4: Het omstaanders-principe
- Actie 5.5: Correspondentietesten

Onder SD 8: We maken werk van toegankelijkheid in publieke gebouwen, in de publieke ruimte en in de dienstverlening van de Vlaamse en lokale overheden

- Actie 8.2: Charters toegankelijkheid
- Actie 8.3: Stadsvernieuwingsprojecten rond leefbaarheid

De uitvoering van de acties in het kader van het horizontaal plan worden gemonitord. Bij elke actie die wordt opgezet, zullen duidelijke KPI's benoemd worden. Die KPI's moeten de resultaten in kaart brengen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT

De goedkeuring van deze mededeling houdt geen enkel budgettair engagement in.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De inhoud van de nota heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Met voorgestelde actualisering willen we de lokale besturen sterker betrekken en ondersteunen bij het vormgeven en uitrollen van het gelijkekansen- en integratiebeleid.

4. VERDER TRAJECT

Op basis van de vastgelegde acties in het Horizontaal Integratie- en Gelijke kansenbeleidsplan zal een oproep gelanceerd worden naar de lokale besturen, regio's en VGC vanaf 2022. Deze wordt voorgelegd ter beslissing aan de Vlaamse Regering. Daarnaast worden in 2021 de nodige samenwerkingen met ondersteunende actoren opgezet.

//

De samenwerkingen met de beleidsuitvoerende actoren binnen Gelijke Kansen en Integratie, evenals de samenwerkingen met het gesubsidieerde middenveld worden vanaf 2022 uitgebouwd in het kader van voorliggende acties.

6. BESLISSING VAN DE VLAAMSE REGERING

De Vlaamse Regering neemt kennis van het geactualiseerde Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024, versie 2021, en de voorstellen tot aanpak naar de toekomst.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Bart SOMERS